13569 ـ ئىسلامنىڭ ئەركانلىرى

سۇئال

بىزگە ئىسلامنىڭ ئەركانلىرىنى شەرھىيلەپ بىرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن .

تەپسىلى جاۋاپ

مەدھىيە ئاللاھقا بولسۇن .

ئىسلام بەش تۈۋرۈك ئۈستىگە قۇرۇلغان بولۇپ ، ئۇنى پەيغەمبەر(ئاللاھنىڭ تەرپىلشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) : ئىسلام بەش ئۈستىگە قۇرۇلغان : ئاللاھتىن باشقا ئىلاھ يوق ، مۇھەممەد ئاللاھنىڭ ئەلچىسى دەپ گۇۋاھلىق بىرىش ، ناماز ئۆتەش ، زاكات بىرىش ، ھەج قىلىش ۋە رامىزاندا روزا تۇتۇش دىگەن سۆزى بىلەن شەرھىيلەپ بەردى . [بىرلىككە كىلىنگەن ؛ بۇنى بۇخارىي نەقىل قىلغان ، 8]

ئىسلام ھەم ئەقىدە ھەم قانۇن بولۇپ ، ئاللاھ ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسى بىزگە ئۇنىڭدا نىمىنىڭ ھالال ، نىمىنىڭ ھاراملىقىنى ، ئەدەپ ـ ئەخلاق ۋە گۆزەل پەزىلەتلەرنى ، ئىبادەتلەرنى ، كىشىلەر بىلەن قانداق مۇئامىلە قىلىشنى ، ھەق ـ ھوقۇقلار ۋە مەجبۇرىيەتلەرنى ، ھەمدە قىيامەت مەنزىرلىرىنى بايان قىلدى . ئاللاھ بۇ دىننى ئەلچىسىنىڭ قولى بىلەن مۇكەممەللەشتۈرۈپ بولغاندا ، ئۇنى قىيامەت قايىم بولغۇچە بارلىق ئىنسانلارنىڭ ھايات يولى بولۇشقا تاللىدى : بىضىن سعلةرنعث دعنعثلارنع صىتىن قعلدعم،سعلةرضة نئمعتعمنع تامامل‌عدعم،ظعسلام دعنعنع سعلةرنعث دعنعثلار بولذشقا تاللعدعم . [مائىدە(داستىخان): 3]

ۋە بۇ ئىسلام ئەركانلىرى ۋە ئۇنىڭ ئاساسى ئۇللىرى :

بىرىنچى ئەركان : ئىككى گۇۋاھلىق سۆز :

يەنى ، ئاللاھ يىگانە ھالدا پەرۋەردىگار ، پادشاھ ، ئىدارە قىلغۇچى ، ياراتقۇچى ۋە رىزىق بەرگۈچى دەپ ئىشىنىش . ھەمدە ئاللاھ ئۆزىگە مۇقەررەرلەشتۈرگەن ياكى پەيغەمبىرى ئۇنىڭغا مۇقەررەرلەشتۈرگەن بارلىق گۆزەل ئىسىم ۋە سۈپەتلىرىنى مۇقەررەرلەشتۈرۈش ، ھەمدە ئاللاھ بىردىنبىر ئىبادەت قىلىنىشقا ئەڭ لايىق دەپ ئىشىنىش . ئاللاھ مۇنۇ ئايەتتە دىگەندەك : « الله ظاسمانلارنع ۋة يةرنع ظأرنةكسعز ياراتقذحعدذر،الله نعث خوتذنع يوق تذرسا،قانداقمذ بالعسع بولسذن؟هةممة نةرسعنع الله ياراتقان،هةممة نةرسعنع الله ظوبدان بعلضىحعدذر101.ظةنة شذ الله سعلةرنعث صةرؤةردعضارعثلاردذر،الله دعن بألةك هئح مةبذد(بةرهةق)يوقتذر،ظذنعثغا ظعبادةت قعلعثلار ظذ هةر نةرسعضة هامعيدذر .» [ئەنئام(چاھارپايلار): 101-102]

ۋە شۇنىڭدەك ئاللاھ ئەلچىسى مۇھەممەدنى(ئاللاھنىڭ تەرپىلشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) ئەۋەتتى ، ئۇنىڭغا قۇرئاننى چۈشۈردى ھەمدە ئۇنىڭغا بۇ دىننى بارلىق كىشىلەرگە يەتكۈزۈشكە بۇيرىدى دەپ ئىشىنىش . ھەمدە ئاللاھ ۋە ئۇنىڭ

ئەلچىسىنى سۆيۈش ھەمدە ئۇ ئىككىسىگە بويسۇنۇش ھەر بىر شەخسكە ۋاجىپ ، ئاللاھنى سۆيۈش پەقەت ئۇنىڭ ئەلچىسىگە(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) ئەگىشىش بىلەنلا ئىشقا ئاشىدۇ دەپ ئىشىنىش : « ظئيتقعنكع ظةضةر سعلةر الله نع سۆيسەڭلار،ماڭا ظةضعشعڭلاركع،الله سعلةرنع سۆيىدۇ ضذناھعڭلارنع مةغصعرةت قعلعدذ .الله ناھايعتع مةغصعرةت قعلغذحعدذر،ناھايعتع مئھرعباندذر . [ئال ئىمران (ئىمران ئائىلىسى) : 31]

ئىككىنچى ئەركان ناماز :

يەنى ، ئاللاھ ھەر بىر ئەقلى ھوشى بار ، بالاغەتكە يەتكەن مۇسۇلمانغا بىر كېچە-كۈندۈزدە بەش نامازنى پەرز قىلدى دەپ ئىشىنىش ، ئۇنى پاكىز ھالەتتە ئادا قىلىش ، ھەر كۈنى پەرۋەردىگارى ئالدىدا پاكىز ھالدا تۆۋەنچىلىك ۋە بىچارىلىك بىلەن تۇرۇپ ئۇنىڭ نېئمەتلىرى ئۈچۈن تەشەككۇر ئېيتىدۇ ، ئۇنىڭ سېخىيلىقىدىن(پەزلىدىن) سورايدۇ ، گۇناھلىرىدىن كەچۈرۈم سورايدۇ ھەمدە ئۇنىڭدىن جەننەتنى سورايدۇ ، دوزاختىن ساقلىشىنى تىلەيدۇ .

بىر كېچە-كۈندۈزدە پەرز قىلىنغان نامازلار بولسا بەش ناماز بولۇپ ، ئۇلار بامدات ، پېشىن ، ئەسىر ، شام ۋە خۇپتەندىن ئىبارەت . ۋە يەنە كېچە نامىزى (تەھەججۇد نامىزى) ، تەراۋىھ نامىزى ، ئىككى رەكەت چاشگا نامىزى ، ۋە باشقا سۈننەت نامازلار بار .

ناماز مەيلى پەرز ياكى سۈننەت بولسۇن ، ئۇ بىر كىشىنىڭ بارلىق ئىشلاردا يالغۇز ئاللاھقا يۈزلەنگەنلىكىنىڭ نامايەندىسى بولىدۇ . ئاللاھ بارلىق مۇئمىنلەرنى ئۇنى جامائەت بولۇپ داۋاملىق ئادا قىلىشقا بۇيرۇپ : نامازلارنى ، بولۇپمۇ ئەسىر نامىزىنى داۋاملىق ئادا قىلىڭلار ، ھەمدە ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدا ئىتائەتمەنلىك بىلەن تۇرۇڭلار (نامازدا باشقىلارغا سۆز قىلماڭلار) . دىدى .

[بەقەرە (ئىنەك) : 238]

بىر كېچە-كۈندۈزدە بەش ناماز ھەر بىر مۇسۇلمان ئەر ۋە ئايالغا ۋاجىپ : شىبھعسعزكع،ناماز مأمعنلةرضة ۋاقتع بةلضعلةنضةن صةرز قعلعندع .

[نىسا(ئاياللار): 103]

كىمكى نامازنى تاشلىۋەتسە ئۇنىڭ ئىسلام دىنىدا نىسىۋىسى يوق ، كىمكى ئۇنى قەستەن تاشلىۋېتىدىكەن ئۇ كاپىر . ئاللاھ ئېيتىقاندەك : ئاللاھقا تەۋبە بىلەن قايتىڭلار ، ئاللاھتىن قورقۇڭلار ، نامازنى ئادا قىلىڭلار . مۇشرىكلاردىن بولماڭلار .]

رۇم(رىم) : 31]

ئىسلام ئۆزئارا ھەمكارلىق ، قېرىنداشلىق ۋە مۇھەببەت ئۈستىگە قۇرۇلغان بولۇپ ، ئاللاھ بۇ پەزىلەتلەرنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن بۇ نامازلارغا ۋە باشقىلىرىغا يىغىلىشنى (جامائەت بولۇشنى) بىكىتتى . پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن)مۇنداق دىگەن : جامامەت بولۇپ ناماز ئوقۇش يالغۇز ئوقۇلغان نامازدىن 27 ھەسسە ئۈستۈن . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 650]

ناماز مۇئمىنلەرگە ئېغىر كۆنلەردە ، بالايى مۇسىبەتلەردە ياردىمى بولىدۇ : ستۇر قعلعش , ناماز ظوقذش ظارقعلعق(الله دعن)ياردةم تعلةڭلار.ناماز الله دعن قورققذحعلار(يةنع كةمتةرلعك بعلةن الله غا بويسذنغذحعلار)دعن باشقعلارغا ھةقعقةتةن

مذشةققةتلعك ظعشتذر . [بەقەرە(ئىنەك) : 45]

بەش ناماز خاتالىقلارنى ئۆچۈرىدۇ . خۇددى پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) دىگەندەك : ئويلاپ باقامسىلەر ، ناۋادا سىلەرنىڭ بىرىڭلارنىڭ ئىشىكى تۈۋىدە بىر دەريا بولسا ، ئۇنىڭدىن ھەر كۈنى بەش قىتىم يۇيۇنسا ئۇنىڭدا كىر قالامدۇ ؟ ئۇلار : " ئۇنىڭدا ھىچقانداق كىر قالمايدۇ . " دىدى . ئۇ : مانا بۇ بەش نامازنىڭ مىسالى . بۇلار ئارقىلىق ئاللاھ خاتالىقلارنى ئۆچۈرىدۇ . دىدى . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 677]

مەسچىتتە ناماز ئوقۇش جەننەتكە كىرىشكە سەۋەپ . پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : كىمكى مەسچىتكە بارسا ۋە كەلسە ، ئاللاھ ھەر قىتىم ئۇنىڭ بىرىپ –كەلگىنىدە ئۇنىڭغا جەننەتتە بىر ئۆي ھازىرلايدۇ . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 669]

ناماز بەندە بىلەن ياراتقۇچىنى بىر يەرگە قەملەيدۇ . ھەمدە ئۇ پەيغەمبەرنىڭ خۇشاللىقى ئىدى . قاچانكى ھەرقانداق بىر ئىش ئۇنى قايغۇرتسا ، ئۇ نامازغا يۈزلىنەتتى ۋە پەرۋەردىگارى بىلەن سىردىشاتتى ، ئۇنىڭغا دۇئا قىلاتتى ، ئۇنىڭدىن كەچۈرۈم سورايتتى ۋە ئۇنىڭ پەزلىنى(سېخىيلىقىنى) سورايتتى .

تۆۋەنچىلىك ۋە ئاللاھتىن قورقۇش بىلەن ئوقۇلغان ناماز مۇسۇلماننى پەرۋەردىگارىغا يىقىنلاشتۇرىدۇ ھەمدە ئۇنى گۇناھلاردىن ۋە ئەسكى ئىشلاردىن توسۇپ قويىدۇ . خۇددى ئاللاھ ئېيتقاندەك : ئى مۇھەممەد ، ساڭا ۋەھيي قىلىنغان كىتاپنى تىلاۋەت قىلغىن ، نامازنى ئادا قىلغىن . ناماز ھەقىقەتەن ئەسكى ئىشلاردىن ۋە گۇناھلاردىن توسىدۇ . [ئەنكەبۇت(ئۆمۈچۈك) : 45]

ئۈچۈنچى ئەركان زاكات :

ئاللاھ ئىنسانلارنى ھەر خىل ئىرق ، بىلىم ، ئەخلاق ، كەسىپ ۋە رىزىق بىلەن يارىتىپ ئۇلاردىن باي ۋە كەمبەغەلنى پەيدا قىلدى . چۈنكى باينى شۈكرى قىلامدۇ –يوق ، كەمبەغەلنى بەرداشلىق بىرەمدۇ–يوق دەپ سىنايدۇ .

مۇئمىنلەر – قېرىنداش . قېرىنداشلىق بولسا ھىسداشلىق ، مىھرىبانلىق ، مۇھەببەت ۋە رەھىم–شەپقەت ئۇستىگە قۇرۇلغان بولغاچقا ، ئاللاھ مۇسۇلمانلارغا ئۇلارنىڭ بايلىرىدىن ئېلىنىپ ، كەمبەغەللىرىگە قايتۇرۇپ بىرىلىدىغان زاكاتنى پەرز قىلدى .

ئاللاھ مۇنداق دىگەن : ظذلارنعث ماللعرعنعث بعر قعسمعنع سةدعقة هئسابعدا ظالغعنكع،ظذنعث بعلةن ظذلارنع ضذناهلعرعدعن صاكلعغايسةن ۋة (ياخشعلعقلعرعنع)كأصةيتكةيسةن،ظذلارغا دذظا قعلغعن، شىبهعسعزكع،سئنعث دذظايعث ظذلارغا خاتعرجةملعك ظئلعص كئلعدذ . [تەۋبە: 103]

زاكات مال–مۈلۈكنى پاكلايدۇ ۋە ئۇنى ئاۋۇتىدۇ ، روھنى بېخىللىقتىن تازلايدۇ . ھەمدە بايلار بىلەن نامراتلار ئوتتۇرسىدىكى مۇھەببەتنى كۈچەيتىدۇ–دە ئۆچمەنلىكنى يوقىتىدۇ ، بەختەرلىكنى ئۇستۈنلۈككە ئىگە قىلىدۇ ۋە ئۇممەتكە بەخىت ئېلىپ كېلىدۇ .

ئاللاھ نىساب(زاكات كېلىدىغان ئەڭ كىچىك مىقدار) قا ئىگە بولغان ۋە ئۇنىڭغا بىر يىل بولغان ھەر بىر كىشىگە زاكاتنى چىقىرىشنى پەرز قىلدى . ئالتۇن ، كۈمۈش ياكى باشقا مىتاللار ۋە تاۋارلارنىڭ زاكات نىسبىتى40 تىن بىر . يىزا–ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى ۋە مىۋە–چىۋىلەرنىڭ بولسا ، ئەگەر سۇنئىي ئۇسۇلدا سۇغۇرۇلمايدىغان بولسا 10دىن بىرى . ئەگەر سۇنئىي ئۇسۇلدا سۇغۇرلىدىغان بولسا 10دىن بىرنىڭ يىرىمى . ئۆي ھايۋانلىرى (قوي ، ئۆچكە ، كالا ۋە تۆگە) ھەققىدىكى تەپسىلاتلار

فىقھى كىتاپلىرىدا چۈشەندۈرۈلگەن . كىمكى زاكاتنى چىقارسا ئاللاھ ئۇنىڭ ئەسكىلىكلىرىنى ئۆچۈرۈۋېتىدۇ . ئۇنىڭ مال ـ مۈلكىگە بەرىكەت بىرىدۇ ھەمدە ئۇنىڭغا كاتتا ئەجىر ھازىرلايدۇ . ئاللاھ مۇنداق دىگەن : نامازنى ظادا قىلىڭلار ،زاكاتنى بئرىڭلار، ظأزىڭلارظىحىن ظىشلىغضەن ھەر قانداق ياخشى ظەمەل بولسا، الله نىث دەرضاھىدا ظىنىث ساۋابىنى تاصىسىلەر، الله ھەقىقەتەن قىلىغان ظەمەلىڭلارنى كأرىص تىرغىنچىدۇر . [بەقەرە(ئىنەك) : 110]
زاكاتنى بەرمەسلىك ئۈممەتكە ئاپەتلەر ۋە يامانلىقلارنى ئىلىپ كىلىدۇ . ئاللاھ زاكاتنى بەرمىگەن كىشىلەرنى قىيامەت كۈنىدىكى ئەلەملىك ئازاب بىلەن قورقۇتتى . ئۇ مۇنداق دىگەن : « ظالتۇن ـ كۈمۈش يىغىص،ظىنى الله نىث يولىداسەرص قىلمايدىغانلارغا(دوزاختا بولىدىغان)قاتتىق ظازاب بىلەن بىشارەت بەرضىن34.ظۇ كۈندە (يەنى قىيامەت كۈنىدە)ظۇ ظالتۇن ـ كۈمۈشلەر جەھەننەمنىث ظوتىدا قىزىتىلىص،ظۇنىث بىلەن ظۇلارنىث صىشانىلىرى،يانلىرى ۋە دۈمبىلىرى داغلىنىدۇ. ظۇلارغا: بۇ سىلەرنىث ظأزىڭلار ظىحىن يىغقان ظالتۇن –كۈمۈشلار(سىلەر بۇ دۇنيايىڭلاردىكى الله نىث ھەققىنى ظادا قىلمىدىڭلار). يىغقان ظالتۇن ـ كۈمۈشلارنىث ۋابالىنى تئتىڭلار دئيىلىدۇ. » [تەۋبە: 34–35]
زاكاتنى كىشىلەرنىڭ ئالدىدا ئاشكارا بەرگەندىن يۇشۇرۇن بەرگەن ياخشى . ئاللاھ مۇنداق دىگەن : سەدىقىنى ظاشكارا بەرسەڭلار،بۇياخشىدۇر،ظەضەر ظۇنى مەخصىي بەرسەڭلار ۋە يوقسۇللارغا بەرسەڭلار،تئخىمۇ ياخشىدۇر.بۇ،سىلەرنىث بەزى ضۇناھلىرىڭلارغا كەففارەت بولىدۇ،الله سىلەرنىث قىلغان ظەمەلىڭلاردىن خەۋەرداردۇر. [بەقەرە(ئىنەك): 271]
مۇسۇلمان زاكاتنى ئايرىغاندا ، ئۇنى ئاللاھ مۇنۇ ئايەتلەردە تىلغا ئالغان كىشىلەردىن باشقا بىرىگە بىرىشكە بولمايدۇ : زاكات صەققەت صىقىرلارغا،مىسكىنلەرضە،زاكات خادىملىرىغا،دىللىرىنى ظىسلامغا مايىل قىلىش كأزدە تۇتۇلغانلارغا،قۇللارنى ظازات قىلىشقا،قەرزدارلارغا،الله نىث يولىغا،ظىبىن سەبىلللەرضە بئرىلىدۇ،بۇ الله نىث بەلضىلىمىسىدۇر،الله(بەندىلىرىنىث مەنصەظەتىنى)ظوبدان بىلضىحىدۇر، ھئكمەت بىلەن ظىش قىلغىحىدۇر.
[تەۋبە: 60]
تۆتىنچى ئەركان رامىزاندا روزا تۇتۇش :
روزا تۇتۇش بولسا روزا نىيىتى بىلەن روزىنى سۇندۇرىدىغان نەرسىلەر : يىمەكلىك ، ئىچىملىك ۋە جىنسىي مۇناسىۋەتتىن تاڭ ئاتقاندىن تارتىپ كۈن ئولتۇرغۇچە پەرھىز تۇتۇشنى كۆرسىتىدۇ .
سەۋىر بىلەن ئىيماننىڭ مۇناسىۋىتى باش بىلەن بەدەننىڭ مۇناسىۋىتىگە ئوخشايدۇ . ئاللاھ بۇ ئۈممەتكە ئازابىدىن ساقلىنىشى ، ئۇ چەكلىگەن نەرسىلەردىن نىرى تۇرۇشى ۋە چىدامچانلىق ـ سەۋىرگە ئادەتلىنىشى، نەپسىنى تىزگىنلىشى ، مەردلىك ۋە سېخىيلىق، ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ۋە ھىسداشلىق قىلىش ، ھەمدە ئۆزئارا رەھىم ـ شەپقەت قىلىشتا بەسلىشىشى ئۈچۈن يىلدا بىر ئاي روزا تۇتۇشنى پەرىز قىلدى . ئاللاھ مۇنداق دىگەن : ظى مأمىنلەر! (ضۇناھلاردىن)ساقلىنىشىڭلار ظىحىن،سىلەردىن ظىلضىرىكىلەرضە(يەنى ظىلضىرىكى ظىممەتلەرضە)روزا صەرز قىلىنغاندەك،سىلەرضىمۇ(رامىزان روزىسى)صەرز قىلىندى.
[بەقەرە(ئىنەك): 183]
رامىزان ئىيى كاتتا ئاي بولۇپ ، ئاللاھ ئۇ ئايدا قۇرئاننى چۈشۈرگەن ، ھەمدە ئۇ ئايدا ياخشىلىقلار ، سەدىقىلەر ۋە

ئىبادەتلەرنىڭ ئەجرى ھەسسىلىنىدۇ . ئۇنىڭدا قەدرى كېچىسى بار ، ئۇ مىڭ ئايدىن ياخشى . ئۇ ئايدا جەننەت ئىشىكلىرى ئېچىلىدۇ ، دوزاخنىڭ ئىشىكلىرى تاقىلىدۇ ، شەيتانلار باغلىنىدۇ .

ئاللاھ رامىزان ئېيىدا روزا تۇتۇشنى ھەر بىر بالاغەتكە يەتكەن ، ئەقلى ھوشى بار ئەر ۋە ئايال مۇسۇلمانغا ۋاجىپ قىلدى .

ئاللاھ مۇنداق دېگەن : رامىزان ئېيىدا قۇرئان نازىل بولۇشقا باشلىدى،قۇرئان ئىنسانلارغا يېتەكچىدۇر،ھىدايەت قىلغۇچى ۋە ھەق بىلەن ناھەقنى ئايرىغۇچى روشەن ئايەتلەردۇر،سىلەردىن كىمكى رامىزان ئېيىدا ھازىر بولسا رامىزان روزىسىنى تۇتسۇن؛كىمكى كېسەل ياكى سەپەر ئۈستىدە(يەنى مۇساپىر)بولۇپ(تۇتمىغان بولسا،تۇتمىغان كۈنلەر ئورنىدا)باشقا كۈنلەردە تۇتسۇن.الله سىلەرگە ئاسانلىقنى خالايدۇ،تەسلىكنى خالىمايدۇ،(ئاغرىقلار ئوقۇقدا يېرىمدىن كۈنلەرنىڭ قازاسىنى قىلىش بىلەن رامىزان روزىسىنىڭ)سانىنى تولدۇرۇشۇڭلارنى،سىلەرنى ھىدايەت قىلغانلىقىغا الله نى ئۇلۇغلىشىڭلارنى،(ئۇنىڭ ئىنئاملىرىغا)شۈكرى قىلىشىڭلارنى خالايدۇ . [بەقەرە(ئىنەك) : 185]

روزا تۇتۇشنىڭ ئەجرى ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدا كاتتىدۇر . پەيغەمبەر(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دېگەن : « ئادەم بالىسىنىڭ ھەر بىر ئىشى ھەسسىلىنىدۇ ، ھەر بىر ياخشى ئىشقا 10 ھەسسىدىن 100 ھەسسىگىچە ئەجىر بېرىلىدۇ . ئاللاھ ئېيتتى : روزا ئۇنىڭ سىرتىدا ، چۈنكى ئۇ مەن ئۈچۈن ، ئۇنىڭ ئەجرىنى ئۆزۈم بېرىمەن . ئۇ ئۆزىنىڭ كۆڭۈل خاھىشىنى ۋە يېمەك-ئىچمىكىنى مەن ئۈچۈن تاشلايدۇ . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، روزا]

بەشىنچى ئەركان ھەج :

ئاللاھ مۇسۇلمانلارغا ئۇلار قەيەردە بولمىسۇن ، نامازلىرىدا ۋە دۇئالىرىدا يۈزىنى قىلىدىغان بىر قىبلىنى بىكىتىپ بەردى . ئۇ بولسا مەككە مۇكەررەمەدىكى قەدىمىي ئۆي : يۈزىڭنى مەسجىدى ھەرام تەرەپكە قىلغىن.(ئى مۆمىنلەر!)قەيەردە بولماڭلار يۈزۈڭلارنى مەسجىدى ھەرام تەرەپكە قىلىڭلار. [بەقەرە(ئىنەك): 144]

مۇسۇلمانلار دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا تارقالغاچقا ، ھەمدە ئىسلام كىشىلەرنى بىرلىشىش ۋە ئۆزئارا تونۇشۇش ۋە شۇنىڭدەك ياخشى ئىشلاردا ۋە تەقۋادارلىقتا ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ، ئۆز ئارا ھەقىقەتنى تەۋسىيە قىلىش ، ئاللاھ تەرەپكە دەۋەت قىلىش ھەمدە ئاللاھنىڭ دىنى بەلگىلىرىنى ئۇلۇغلاشقا چاقىرىدىغان بولغاچقا ، ئاللاھ ھەر بىر كۈچ-قۇدرىتى بار ، ئەقلى ھوشى جايىدا ، بالاغەتكە يەتكەن ھەر بىر مۇسۇلمانغا ئۆزىنىڭ قەدىمىي ئۆيىنى زىيارەت قىلىش ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئايلىنىش (تاۋاپ قىلىش) ، ھەمدە ئاللاھ ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسى بايان قىلغاندەك ئادا قىلىشنى ۋاجىپ قىلدى . ئاللاھ مۇنداق دېگەن : قادىر بولالىغان كىشىلەرنىڭ الله ئۈچۈن ئۆيىنى)كەبىنى(زىيارەت قىلىشى ئۇلارغا پەرز قىلىندى.كىمكى ئىنكار قىلىدىكەن(يەنى ھەجنى تەرك ئېتىدىكەن, زىيىنى ئۆزىگە)،شۈبھىسىزكى،الله ئەھلى جاھاندىن(يەنى ئۇلارنىڭ ئىبادىتىدىن)بىھاجەتتۇر. [ئال ئىمران(ئىمران ئائىلىسى): 97]

ھەج بولسا مۇسۇلمانلارنىڭ بىرلىكى ، كۈچ-قۇدرىتى ۋە شان-شۆھرىتى گەۋدىلىنىدىغان مەزگىل بولۇپ ، پەرۋەردىگار بىر ، پەيغەمبەر بىر ، ئۇممەت بىر ، ئىبادەت بىر ۋە كىيىم-كېچەكلەر بىر .

ھەجنىڭ ئۆزگە خاس ئەدەپ-قائىدىلىرى ، ۋە شەرتلىرى بار بولۇپ ، مۇسۇلمانلار ئۇنىڭغا رىئايە قىلىشى كېرەك . مەسىلەن ، تىلىنى ، قۇلۇقىنى ۋە كۆزىنى ئاللاھ چەكلىگەن بارلىق نەرسىلەردىن ساقلاش ، نىيەتلىرىنى خالىس قىلىش ، پاك پۇللارنى

ئىشلىتىش ، ئەڭ ياخشى ئەخلاقلار بىلەن زىننەتلىنىش ۋە جىنسىي مۇناسىۋەت ، ، گۇناھ ياكى ناھەق جېدەللىشىشتىن ئىبارەت بارلىق ھەجنى بۇزىدىغان نەرسىلەردىن ساقلىنىش . ئاللاھ ئېيتقاندەك : ھةج ۋاقتع مةلذم بعرقانحة ظايدذر(يةنع شةۋۋال،زذلقةظدة ظايلعرع ۋة زذلهةججة ظئيعنعث ظون كىنعدذر).بذ ظايلاردا هةج قعلعشنع نعيةت قعلغان(يةنع ظئهرام باغلعغان)ظادةمنعث جعنسي ظالاقة قعلعشع،ضذناه قعلعشع ۋة جاثجال قعلعشع مةنظع قعلعنعدذ،سعلةر قانداقلعكع ياخشع ظةمةلنع قعلساثلار،الله ظذنع بعلعص تذرعدذ(ظاخعرةتلعكعثلار ظىحىن)ئوزۇق-تۈلۈك ظئلعۋئلعثلار،ظةث ياخشع ئوزۇق-تۈلۈك تةقۋادارلعقتذر.ظع ظةقعل ظعضعلعرع!ماثا تةقۋادارلعق قعلعثلار. [بەقەرە(ئىنەك) : 197]
ئەگەر بىر مۇسۇلمان ھەجنى پەرىز قىلىنغان ئۇسۇل بويىچە توغرا ئادا قىلسا ، نىيىتى خالىس ئاللاھ ئۈچۈن بولسا ، بۇ ئۇنىڭ گۇناھى ئۈچۈن كەففارەت بولىدۇ . پەيغەمبەر(ئاللاھنىڭ تەرپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : كىمكى ئاللاھ ئۈچۈن ھەج قىلىپ جىنسىي مۇناسىۋەت قىلمىسا ، ۋە گۇناھ سادىر قىلمىسا ، خۇددى ئانىسىدىن تۇغۇلغان كۈنىدىكىدەك بولۇپ قايتىدۇ .
[بۇخارىي نەقىل قىلغان ، 15210]

شەيخ تۇۋەيجىرىنىڭ «ئىسلام دىنىنىڭ ئاساسلىرى» ناملىق كىتابىدىن ئارىيە بىلەن ئاخىرلاشتى.